

по реестру № 414

4630

3

Державний архів Сумської області

Глухівський повітовий суд

м. Глухів Глухівського повіту Чернігівської губернії

ФОНД 630

Інвентарний опис № 3

1832-1867 pp.

ПЕРЕДМОВА

до опису № 3 фонду 630 Глухівський повітовий суд
м. Глухів Глухівського повіту Чернігівської губернії

Глухівський повітовий суд - нижча станова судова інстанція у Російській імперії, запроваджена згідно "Учреждения о губерниях" 1775 року – реформою місцевого управління, у ході якої відбулося відокремлення суду від виконавчих органів.

З запровадженням намісництва (на Слобожанщині у 1780 р., на Лівобережній Україні у 1782 р.) були утворені повітові суди для вирішення кримінальних та цивільних справ, спочатку тільки для дворян, а після 1796 року для усіх станів повіту (крім міського). До складу повітового суду входили повітовий суддя та два засідателі. Повітовий суддя затверджувався губернатором і часто був ставлеником впливових осіб даної губернії – губернатора або заможних поміщиків своєї округи. До 1831 року повітові судді обиралися на трирічний, а потім – шестирічний термін дворянами повіту, які мали право голосу у повітових зборах, яким виповнилося 25 років, які мали власне село та дослужилися до обер-офіцерського чину. Хто не задовольняв цим умовам, міг бути лише присутнім на всіх дворянських зібраннях, але ні активним, ні пасивним виборчим правом не користувався. Допомогали суддям два засідателі, участь яких у судових процесах була номінальною або зовсім незначною.

Засідання повітового суду за звичайних обставин проводилися три рази на рік ("в три терміни"): перший - з 8 січня до Страсного тижня, другий – після Трійці до 27 червня і третій – від 2 жовтня до 18 грудня. В окремих випадках (за наказом губернатора чи іншої вищої інстанції) повітовий суд проводив додаткові засідання.

Також при кожному повітовому суді обов'язково існувала дворянська опіка, яка складалася з голови - повітового предводителя дворянства, повітового судді та дворянських засідателів. Ця установа була самостійною у виконанні своїх функцій, щоправда, ряд справ вирішувала за допомогою цього суду.

Деякі посади у повітовому суді не були виборними, а люди призначалися на них вільно. Крім посади столоначальника невиборними у повітовому суді були також посади секретарів, канцеляристів, копіїстів, палітурників, сторожів тощо.

Повітовий суд попервах розглядав лише незначні цивільні справи на суму, меншу за 30 крб., а також деякі кримінальні справи (про бродяг, утікачів). Крім власне судових справ, він вирішував і деякі позасудові справи: збереження межових книг та планів, проведення ревізій повітового казначейства, оформлення актів і документів кріпосного порядку тощо.

Одна з функцій повітового суду - це вирішення різного роду земельних суперечок. Наприклад, представники повітового суду повинні були разом з присяжним землеміром оглядати безпосередньо на місці спірні межі, попередивши за шість тижнів про цей огляд як позивача, так і відповідача.

Виконував повітовий суд також певні нотаріальні функції.

Окрім справ, що відносилися до судової сфери, повітовий суд вирішував певні питання також по поліцейському та так званому казенному управліннях:

1) свідоцтво повітового казначейства; 2) видача ярликів (дозволів) на провезення вина тощо.

Апеляційною і ревізійною інстанцією щодо повітового суду спочатку був губернський становий суд («верхній земський суд»), який складався з двох ліквідовано; апеляційною і ревізійною інстанцією стали губернська палата кримінального суду і губернська палата цивільного суду.

Повітові суди припинили своє існування в результаті проведення судової реформи 1864 року. Реформа проводилася поступово, тому ці суди були скасовані не відразу. 20 листопада 1864 р. з'явилися судові установи, які проголошували в державі новий судовустрой. І затверджені імператором вони були тільки 19 жовтня 1865 р. Миттєво було б нереально ліквідувати старі судові установи, а на їх місці створити нові – всестанові суди, що мали інші структуру та коло повноважень. До моменту остаточної ліквідації повітові суди ще продовжували отримувати та виконувати розпорядження вищих інстанцій, вирішувати кримінальні та цивільні справи. Окремі повітові суди продовжували працювати до 1868-1869 рр.

Застарілі слова та терміни, які зустрічаються в описах та справах:

Віддача у рекрути, здавачі (віддавальники) у рекрути.

Гуральня – винокурний завод.

Економічні селяни — категорія економічно залежних від держави селян в Російській імперії в другій половині XVIII-першій половині XIX століть. Це були монастирські та церковні селяни, передані в 1764 році в результаті секуляризації церковних земель під управління Колегії економії (звідси і сама назва селян). Цим селянам віддана частина монастирських земель, барщина та натуральний оброк замінені подушним денним оброком. Селяни володіли відносно особистою волею, несли державі повинності. В 1786 році з ліквідацією Колегії економії, економічні селяни перейшли у відомість місцевих органів (казенних палат) і злились із загальною масою державних селян.

Зделочная запись (рос.) – запис угоди *щодо розподілу нерухомого майна*.

Корчемство – в Московії і Російській імперії таємне виробництво і торгівля спиртними напоями і іншими товарами, що становили монополію держави або обкладеними акцизом. Товарами казенного інтересу були в тому числі пиво, тютюн і сіль, але частіше під корчемством мали на увазі таємне провезення і продаж хлібного вина (горілки).

Корчемнік (корчмарь, шинкарь) - той, хто таємно виготовляє вино або торгує ним, не маючи законного права.

Купча кріпость - нотаріальний акт придбання у власність майна, встановлення права обмеженої приватної власності (прикріплення).

Обивателі — у Російській імперії в XIX - початку XX століття так називали поміщиків, землевласників на теренах Білорусі, України, Литви та Польщі. Обиватель (обивателька) є синонімом терміну підданий (піддана).

До податного стану, який підлягає обкладанню податтю, відносилися селяни і поселенці власники, селяни тимчасово зобов'язані.

Провладенъ – те саме незаконне володіння чужим надбанням протягом певного часу.

Сиделець - для продажу вина в питних будинок державою наймався "казенний сиделець", або цілувальник.

Цехові - п'ять станових груп городян, що враховувалися в окремих розділах міської обивательської книги:

- почесні громадяни (особисті й спадкові)
- купецтво відповідно гільдії (місцеве та з інших міст),
- міщани або «посадські люди»,
- ремісники або «цехові люди»,
- робітники.

Чарочний відкуп - митна реформа 1754 року визначила повсюдні правила казенного виробництва та відпуску населенню через питні заклади алкогольних напоїв. Продукцію власники реалізовували через так званий «чарочний відкуп», що відповідало усім вимогам акцизного законодавства.

У 2024 році проведено науково-технічну обробку документів постійного терміну зберігання фонду, удосконалення та переробку описів.

В опис № 3 включені купчі кріпості на землю та нерухоме майно, книги для запису купчих кріпостей, духовних заповітів, дарчих актів, листи про введення у володіння майном та ін. актів.

В описах відредаговані заголовки справ, уточнені крайні роки документів, кількість аркушів у справах, описи передруковані, складено передмову, історичну довідку, акт перероблення описів архівного фонду. Справи в описах систематизовані за датами. На впорядковані документи складено: опис № 1 справ постійного зберігання за 1833-1865 роки – 42 од. зб. та опис № 2 за 1782-1862 роки – 107 од.зб., опис № 3 за 1832-1867 роки – 63 од. зб. Старі описи № 1-4 включені в опис № 2 під № 107.

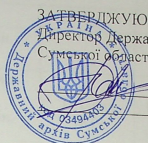
Передмову склала

Провідний архівіст відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Людмила СОРОКІНА

Глухівський повітовий суд
м. Глухів Глухівського повіту
Чернігівської губернії

Юрій Олійник
2024

Фонд 630

Опис № 3

справ постійного зберігання
за 1832-1867 рр.

№№ з/п	Індекси справ	Заголовок справи	Крайні дати документів справи	Крайні дати документів справи	Кількість аркушів у справі	Примітки
1	2	3	4	5	6	7
1.		Книга для запису віруючих листів та контрактів.	січень 1832	грудень 1832	167	
2.		Книга для запису віруючих листів та контрактів.	19 січня 1832	23 грудня 1832	94	
3.		Книга для запису позикових зобов'язань.	27 січня 1832	22 грудня 1832	72	
4.		Книга для запису відкритих віруючих листів.	2 січня 1833	18 грудня 1833	117	
5.		Книга для запису відкритих віруючих листів і контрактів.	7 січня 1835	23 грудня 1835	100	
6.		Книга для запису позикових зобов'язань, відповідно до статуту про банкрутство.	1 лютого 1835	28 листопада 1835	48	
7.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних і позикових листів.	3 січня 1835	26 листопада 1835	214	
8.		Книга для запису віруючих листів та контрактів.	11 січня 1837	20 грудня 1837	105	
9.		Книга для запису завірених позикових зобов'язань.	2 січня 1837	18 грудня 1837	38	
10.		Книга для запису віруючих листів та контрактів.	3 січня 1838	20 грудня 1838	120	
11.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних,	14 січня 1838	17 листопада 1838	274	

1	2	3	4	5	6	7
		духовних заповітів та ін. записів.				
12.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних, духовних заповітів та ін. записів.	19 січня 1839	17 травня 1839	184	
13.		Книга для запису віруючих листів та контрактів.	1 січня 1839	22 грудня 1839	132	
14.		Книга для запису позикових зобов'язань.	11 січня 1839	22 грудня 1839	31	
15.		Книга для запису позикових зобов'язань.	19 січня 1840	16 грудня 1840	44	
16.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних, духовних заповітів та ін. записів.	11 січня 1840	23 грудня 1840	198	
17.		Книга для запису позикових зобов'язань.	2 січня 1841	19 грудня 1841	32	
18.		Книга для запису віруючих листів та контрактів.	4 січня 1842	19 січня 1842	6	
19.		Книга для запису позикових зобов'язань.	2 січня 1842	11 грудня 1842	39	
20.		Книга для запису векселів, закладних та позикових листів.	1844	1844	7	
21.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних, духовних заповітів та ін. записів.	21 січня 1847	3 грудня 1847	122	
22.		Книга для запису роздільних актів та зобов'язань.	3 лютого 1848	3 січня 1849	10	
23.		Книга для запису позикових зобов'язань.	21 січня 1848	22 грудня 1848	19	
24.		Книга для запису кріпосних, позикових листів, закладних, духовних заповітів та ін. записів.	3 січня 1849	22 грудня 1849	115	
25.		Книга для запису явочних прошеній.	11 січня 1849	20 грудня 1849	2	

1	2	3	4	5	6	7
26.		Купчі кріпості.	3 січня 1849	20 грудня 1849	160	
27.		Книга для запису векселів, закладних та позикових листів.	1850	1850	26	
28.		Книга для запису роздільних актів та зобов'язань.	4 січня 1850	2 січня 1851	25	
29.		Ресстр запису кріпосних та закладних актів.	16 січня 1851	18 грудня 1851	42	
30.		Книга для запису закладних наданих для знищення.	1 лютого 1852	2 січня 1853	6	
31.		Книга для запису кріпосних позикових листів та закладних.	20 лютого 1852	7 квітня 1852	11	
32.		Книга для запису роздільних актів та зобов'язань.	23 січня 1853	4 січня 1854	17	
33.		Книга для запису закладних наданих для знищення.	1 лютого 1854	1 листопада 1854	6	
34.		Книга для запису явочних прошень.	19 травня 1854	17 листопада 1854	2	
35.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних, духовних заповітів та ін. записів	26 січня 1854	18 грудня 1854	96	
36.		Книга для запису явочних прошень.	13 січня 1855	4 листопада 1855	2	
37.		Книга для запису векселів, закладних та позикових листів та ін. актів.	1855	1855	38	
38.		Купчі кріпості.	2 січня 1856	20 грудня 1856	171	
39.		Книга для запису кріпосних актів, закладних, дарчих та ін. записів.	2 січня 1856	5 листопада 1856	130	
40.		Книга для запису кріпосних актів, купчих,	8 січня 1857	2 січня 1858	240	

1	2	3	4	5	6	7
		закладних, дарчих та ін. записів.				
41.		Книга для запису роздільних актів і зобов'язань.	1 лютого 1857	2 січня 1858	10	
42.		Книга для запису векселів, закладних та позикових листів.	1858	1858	31	
43.		Листи про введення у володіння майном.	15 січня 1859	25 лютого 1859	150	
44.		Книга для запису духовних заповітів, позикових листів та ін. актів.	4 січня 1860	19 грудня 1860	104	
45.		Книга для запису закладних наданих для знищення.	1 лютого 1860	2 січня 1861	10	
46.		Купчі кріпості.	14 січня 1860	20 грудня 1860	231	
47.		Книга для запису наданих для знищення закладних.	1 лютого 1861	27 січня 1862	8	
48.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних, дарчих та ін. актів.	4 січня 1861	22 листопада 1861	190	
49.		Книга для запису роздільних актів і зобов'язань.	1 лютого 1861	2 січня 1862	23	
50.		Купчі кріпості.	31 жовтня 1861	1 січня 1862	5	
51.		Листи про введення у володіння майном.	16 березня 1862	21 листопада 1862	104	
52.		Книга для запису роздільних актів і зобов'язань.	1 лютого 1862	2 січня 1862	8	
53.		Купчі кріпості і дарчі акти.	8 жовтня 1862	12 грудня 1862	23	
54.		Книга для запису роздільних актів і зобов'язань.	1 лютого 1863	2 січня 1864	12	
55.		Купчі кріпості.	1 лютого 1863	10 червня 1864	143	

1	2	3	4	5	6	7
56.		Книга для запису купчих кріпостей, духовних заповітів, дарчих актів.	3 січня 1864	23 жовтня 1864	129	
57.		Книга для запису купчих кріпостей, закладних та дарчих актів.	14 січня 1864	2 жовтня 1864	244	
58.		Купчі кріпості на землю.	7 жовтня 1865	17 серпня 1866	175	
59.		Листи про введення у володіння майном.	28 вересня 1865	14 грудня 1865	238	
60.		Книга для запису роздільних актів і зобов'язань.	8 січня 1866	2 січня 1867	28	
61.		Купчі кріпості на землю.	3 січня 1866	18 травня 1866	122	
62.		Книга для запису явочних прошеній.	17 січня 1866	22 серпня 1866	3	
63.		Книга для запису актів наданих для засвідчення.	2 січня 1867	30 березня 1867	47	

До опису внесено 63 (шістдесят три) справи з № 1 по № 63, у тому числі:

літерні №№ _____.

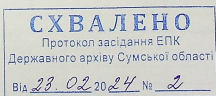
пропущені №№ _____.

Укладач опису:

Провідний архівіст відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Людмила СОРОКІНА

23.02.2024

Перевідна таблиця шифрів опис № 3 фонд 630

Старий номер опису	Старий номер справи	Новий номер опису	Новий номер справи	Старий номер опису	Старий номер справи	Новий номер опису	Новий номер справи
1	2	3	4	5	6	7	8
2	53.	3	1.	4	41.	3	44.
2	54.	«	2.	«	42.	«	45.
2	55.	«	3.	«	43.	«	46.
4	1.	«	4.	«	44.	«	47.
«	2.	«	5.	«	45.	«	48.
«	3.	«	6.	«	46.	«	49.
«	4.	«	7.	«	47.	«	50.
«	5.	«	8.	«	48.	«	51.
«	6.	«	9.	«	49.	«	52.
«	7.	«	10.	«	50.	«	53.
«	8.	«	11.	«	51.	«	54.
«	9.	«	12.	«	52.	«	55.
«	10.	«	13.	«	53.	«	56.
«	11.	«	14.	«	54.	«	57.
«	12.	«	15.	«	55.	«	58.
«	13.	«	16.	«	56.	«	59.
«	14.	«	17.	«	57.	«	60.
«	15.	«	18.	«	58.	«	61.
«	16.	«	19.	«	60.	«	62.
«	17.	«	20.	«	61.	«	63.
«	18.	«	21.	«	62.	2	1.
«	19.	«	22.				
«	20.	«	23.				
«	21.	«	24.				
«	22.	«	25.				
«	23.	«	26.				
«	24.	«	27.				
«	25.	«	28.				
«	26.	«	29.				
«	27.	«	30.				
«	28.	«	31.				
«	29.	«	32.				
«	30.	«	33.				
«	31.	«	34.				
«	32.	«	35.				
«	33.	«	36.				
«	34.	«	37.				
«	35.	«	38.				
«	36.	«	39.				
«	37.	«	40.				
«	38.	«	41.				
«	39.	«	42.				
«	40.	«	43.				

